

- vytváranie rezervácií na mokradiach,
- medzinárodná spolupráca pri ochrane mokraďových lokalít.

Zo sumárnej správy Byra konvencie, ktorú spracoval a predniesol dr. M. Smart vyplýva, že konvencia v súčasnosti registruje a v prípade odôvodneného podozrenia zmien ekologického charakteru (tzv. Montreuxský zoznam) aj monitoruje 610 lokalít s celkovou rozlohou 379 507,7 km².

Byro predstavilo v priebehu konferencie aj štvorzväzkové kompendium, ktoré prehľadným spôsobom podáva akýsi výťah z databázy Konvencie: A Directory of Wetlands of International Importance (Vol. 1: Africa; Vol. 2: Asia and Oceania; Vol. 3: Europe; Vol. 4: Neotropics and North America).

Konferencia riešila aj problematiku rozdeľovania finančných prostriedkov fondu (Ramsar Wetland Conservation Fund). Z iniciatívy niektorých rozvojových krajín sa prijala rezolúcia obmedzujúca čerpanie fondu len pre potreby rozvojových krajín. Tzv. krajiny s ekonomikou v prechode (medzi nimi aj Slovensko) môžu byť v budúcnosti sponzorované len ak niektorá z krajín určí svoj dobrovoľný príspevok priamo na tento účel.

Záverečné rezolúcie a odporúčania zdôrazňujú potrebu rozšírenia platnosti Konvencie na ďalšie štáty, účelnosť vytvorenia národných stratégií ochrany a rozumného využívania mokraďových ekosystémov a s tým súvisiacich monitorovacích, plánovacích a výchovných aktivít.

Na záverečnom zasadnutí zvolili nový 14-členný výkonný výbor (dvaja zástupcovia za každý zo siedmich regiónov). Východoeurópsku oblasť bude v nasledujúcom triéniu zastupovať Maďarsko a Ruská federácia. Účastníci konferencie prijali pozvanie austrálskej vlády, takže 6. stretnutie signatárov Ramsarskej konvencie sa uskutoční v jubilejnom roku 1996 (25 rokov platnosti konvencie) na piatom kontinente.

Mikuláš J. Lisický

Seminár programu TEMPUS

Na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave sa uskutočnil v dňoch 5.-8. júla 1993 medzinárodný seminár „Approaches to the teaching and learning of environmental studies: An interdisciplinary approach“ (Prístupy k výchove a výučbe environmentalistiky: Interdisciplinárny prístup). Seminár zorganizovala Katedra krajinnej ekológie v spolupráci s Katedrou ekososológie a fyziotaktiky, obe organizačne začlenené do Environmentálnej sekcie PRIF UK. Zúčastnilo sa na ňom 30 vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a študentov zo Slovenska, Veľkej Británie, Poľska, Holandska a Maďarska, 2 hostia z Veľkej Británie, 1 z USA a niekoľko ďalších z našej republiky.

Seminár sa uskutočnil v rámci programu TEMPUS, ktorý sponzoruje Európske spoločenstvo. Program vznikol r. 1990 a jeho cieľom je prispieť k rozvoju vysokoškolskej výučby a vzdelávania v krajinách strednej a východnej Európy. Je zameraný na rôzne typy aktivít.

Hlavnou náplňou seminára bolo vzájomné porovnanie prístupov k výučbe environmentalistiky ako interdisciplinárnej vedy na univerzitách, ktorých zástupcovia sa zúčastnili tohto podujatia. Boli to: Univerzita v Hertfordshire (Veľká Británia), Green College v Londýne (Veľká Británia), Technická Univerzita v Gdaňsku (Poľsko), Széchenyi István College, Győr (Maďarsko), Ekologická fakulta Technickej Univerzity Zvolen a Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave.

Pedagógovia z týchto univerzitných pracovísk oboznámili prítomných s filozofiou, výstavbou, štruktúrou a organizáciou štúdia i stratégiou výučby, ktorá zahŕňa samostatnú tvorivosť študentov a ich zapájanie do výskumných programov na univerzitách. K problematike štruktúry a obsahu štúdia environmentalistiky sa vyjadrili aj zástupcovia študentov z Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, Technickej univerzity vo Zvolene, Univerzity v Hertfordshire, ako aj zahraniční poslucháči postgraduálneho štúdia na Slovensku. Neoficiálne diskusie prebiehali počas celého podujatia.

Samostatný blok seminára bol venovaný špeciálnym problémom nových metodologických a metodických postupov,

vypracovaným v posledných rokoch na univerzitných a akademických pracoviskách v Slovenskej republike. Hlavným zámerom bolo poukázať na súčasný stav, prípadne ďalšie možnosti ich transformácie a zakomponovania do študijných plánov denného i postgraduálneho štúdia. V tomto okruhu odzneli prednášky a diskusné príspevky na témy: environmentálne plánovanie a management (M. Ružička), uplatnenie syntéz v geo-ekológii (J. Drdoš), úloha geografie, ekológie a krajinnej ekológie v rámci interdisciplinárneho výskumu krajiny (L. Mičian), územný systém ekologickej stability (M. Kozová, K. Pavličková), metódy renaturácie a revitalizácie a ich uplatnenie v environmentálnom managemente (L. Brtek, M. Bohuš), geografický informačný systém (H. Bánska), hodnotenie vplyvov činností na životné prostredie (M. Kozová) a práca s verejnosťou (I. Belčáková). Vo všetkých príspevkoch sa zdôrazňoval interdisciplinárny prístup a jeho porovnanie s multidisciplinárnym prístupom. Príspevky a diskusie boli zamerané na tvorbu nových programov environmentálnych štúdií, ktoré sa uplatňujú na univerzitách a výskumných ústavoch. Diskusia potvrdila, že nezanedbateľnou súčasťou výučby je zapojenie študentov do výskumných projektov a tvorby takýchto environmentálnych štúdií. Výskumným a výučbovým programom interdisciplinárnych vied boli venované aj poster. Súčasťou podujatia bola celodenná exkurzia do oblasti dunajských ramiem na slovenskej strane.

Seminár umožnil nadviazať priame kontakty a výmenu informácií medzi univerzitami. Účastníci poukázali na aktuálnosť a potrebnosť interdisciplinárneho prístupu pri zabezpečovaní environmentálneho štúdia, ktorý na niektorých univerzitách iba vstupuje do študijných programov. Pre organizátorov bolo osobitne cenné pozitívne hodnotenie Briana Perryho, ktorý na seminári reprezentoval Univerzitu v Hertfordshire, hlavné organizačné pracovisko programu TEMPUS.

Katarína Pavličková
Mária Kozová